

ZPRÁVA Z VĚDECKÉ KONFERENCE PRAŽSKÉ DNY OBCHODNÍHO PRÁVA 2026¹

Dne 5. června 2026 se na půdě Právnické fakulty Univerzity Karlovy v místnosti č. 120 uskutečnil čtvrtý ročník zavedené vědecké konference *Pražské dny obchodního práva*. Tématem letošního ročníku, jenž byl realizován za podpory projektu Specifického vysokoškolského výzkumu (SVV) Univerzity Karlovy č. 260748, byly „*Výzvy soukromého práva: udržitelnost a technologie*“. Odbornou konferenci slavnostně zahájila a účastníky přivítala úvodním slovem proděkanka Právnické fakulty UK **doc. JUDr. Mgr. Magdalena Pfeiffer, Ph.D.**

Bohatý konferenční program byl rozdělen do čtyř tematických bloků. První blok s názvem „*(Sustainable) corporate governance*“ moderovala **prof. JUDr. Stanislava Černá, CSc.** Druhý blok zaměřený na téma „*Technologie, platformy a dodavatelské řetězce*“ proběhl pod moderací **JUDr. Roberta Pelikána, Ph.D.** Třetí blok nesoucí název „*Udržitelnost a peníze*“ řídil **doc. JUDr. Bohumil Havel, Ph.D.** Závěrečný čtvrtý blok „*Udržitelnost napříč právem*“ moderovala **doc. JUDr. Lucie Josková, Ph.D., LL.M.** Odborný program byl následně formálně ukončen závěrečným slovem **doc. JUDr. Kateřiny Eichlerové, Ph.D.**

I. BLOK – (SUSTAINABLE) CORPORATE GOVERNANCE

Úvodního slova prvního bloku se ujaly zástupkyně Ústavu státu a práva Akademie věd České republiky **JUDr. Eva Balounová, Ph.D., LL.M., JUDr. Monika Feigerlová, LL.M., Ph.D.,** a **JUDr. Tereza Snopková, Ph.D.** Představily společný příspěvek na téma „*Právní úprava biodiverzity a její dopad na obchodní společnosti*“. Zdůraznily, že ačkoliv mezinárodní a evropské rámce ochrany biodiverzity dříve neobsahovaly korporátní prvky a podnikatelé nevnímali úbytek biodiverzity jako přímé riziko, situaci mění současná evropská legislativa. Nově tak regulace reportingu o udržitelnosti (CSRD) či směrnice o náležité péči (CSDDD) nutí velké obchodní společnosti zohledňovat, vyhodnocovat a zveřejňovat svá rizika i vliv svých aktivit na ekosystémy a jejich finanční i nefinanční dopady. Autorky rovněž zmínily unijní nařízení o obnově přírody (NRL) a povinnost přípravy národních plánů do září 2026, které předpokládají úzkou součinnost a participaci podnikatelského sektoru.

V rámci následné diskuse směřoval J. Jendreas svůj dotaz na to, jakým způsobem se požadavky implementace přílohy CSDDD s odkazem na mezinárodněprávní úmluvy promítnou do českého právního řádu. M. Feigerlová upřesnila, že úprava bude cílit zejména na povinnost náležité péče a mapování rizik. Odkázala na probíhající spor proti významnému francouzskému maloobchodnímu řetězci ohledně nedostatečného zvážení rizik a informací spojených s odlesňováním v Latinské Americe, přičemž těžiště

¹ Tato zpráva vznikla v rámci plnění projektu Specifického vysokoškolského výzkumu (SVV) Univerzity Karlovy č. 260748 „*Výzvy soukromého práva: udržitelnost a technologie*“.

odpovědnosti leží v samotném mapování rizikových faktorů. Na otázku J. Kanického, zda jsou problematika ochrany klimatu a biodiverzity srovnatelné, M. Feigerlová odpověděla, že biodiverzita představuje pro korporace mnohem těžší výzvu, jelikož u ní nelze tak snadno kvantifikovat konkrétní cíle jako například u snižování emisí uhlíku.

Druhý příspěvek bloku nazvaný „*Správa a řízení kolektivních systémů rozšířené odpovědnosti výrobců – sustainability by design?*“ přednesl **JUDr. Jakub Kanický, Ph.D.**, z Právnické fakulty UK. Referující podrobil zkoumání kolektivní systémy rozšířené odpovědnosti (EPR) pro odpady typu obalů či elektrozařízení, jejichž provozovateli smějí být výhradně kapitálové obchodní společnosti se zvláštním režimem. Kanický konstatoval, že tyto společnosti integrují prvky udržitelné správy a řízení, jež jsou v omezené míře přímo vyžadovány zákonem. Jejich nastavení tak obsahuje prvky označitelné za „*sustainable by design*“. Jedná se například o zákaz podnikání, zákaz rozdělování zisku mezi společníky, zákonné požadavky na společníky (kterými mohou být výhradně výrobci daného výrobku) či omezení velikosti podílů jednoho společníka bránící vertikální integraci. Při zkoumání jejich zakladatelských právních jednání je však možné učinit závěr, že tyto společnosti jdou jen výjimečně za hranice zákonných požadavků (tzv. *beyond compliance*). Pouze zřídka se objevuje výslovné zakotvení environmentálních principů ve stanovách či zřizování zvláštních poradních orgánů pro komunikaci se stakeholdery.

V diskusi J. Guričová položila dotaz ohledně teoretické vhodnosti právní formy spolku a s ohledem na zákaz podnikání také na případnou (ne)aplikovatelnost pravidla podnikatelského úsudku (*business judgment rule*) na tyto subjekty. J. Kanický reagoval, že forma akciových společností je z velké části dána historickým ukotvením v zákoně o obalech, avšak souhlasil, že forma spolku by mohla být logičtější. Aplikaci pravidla podnikatelského úsudku nicméně podpořil, neboť řízení takových systémů je vysoce manažersky náročné a přináší rizika úpadku i při absenci ziskového cíle. K. Eichlerová poté poukázala na fakt, že současná úprava trpí mezerami, které ponechávají prostor pro tunelování společností. Tuto skutečnost J. Kanický potvrdil s tím, že se v minulosti podobné vytunelování objevilo. Existuje proto potenciál pro zlepšení. Dále byla T. Snopkovou a D. Linkem zmíněna problematika řízení Evropské komise proti ČR z důvodu údajného dlouhodobého bránění vzniku alternativních kolektivních systémů v oblasti nakládání s obaly.

Následující příspěvek přednesla Vendula Machalová z Právnické fakulty UK. Své téma „*Soukromoprávní nástroje akcionářů při obraně proti greenwashingu*“ zaměřila na práva akcionářů, kteří byli při nabytí akcií poškozeni nepravdivými korporátními tvrzeními o environmentální udržitelnosti nabývané cílové společnosti. Autorka detailně rozebrala potenciální nástroje obrany, do nichž zařadila ochranu proti omylu, odpovědnost za informace uvedené v prospektu či uplatňování práv z vadného plnění. Upozornila na problematiku judikatury Nejvyššího soudu, podle které vlastnosti samotného obchodního závodu bez dalšího nepředstavují vlastnost nabývané akcie jakožto cenného papíru. Autorka z toho dovodila, že bez existence konkrétních smluvních ujednání je uplatnění podobných práv téměř vyloučené.

Tento závěr podnítl diskusi. M. Barták zpochybnil vůli prodávajících taková smluvní ustanovení do obchodních transakcí začleňovat. V. Machalová objasnila, že u velkých mezinárodních transakcí je vyjednávání velmi tvrdé a podobná detailní prohlášení či

záruky se stávají poměrně běžným tržním standardem. J. Guričová nastolila otázku investic startupů, u nichž se časově náročné prověřování obchodního závodu a vyjednávání smluvních podmínek neočekává, a případného napadení smluv přes institut omylu. V. Machalová zopakovala překážku v podobě judikatury Nejvyššího soudu; akcionáři budou muset obranu směřovat nepřímými nástroji vůči samotnému managementu spíše než proti převodci akcií. K tématu odpovědnosti za prospekt se vyjádřil D. Línek, který upozornil na problém jejího časového omezení, neboť prospekt je publikován jednorázově při emisi.

Celý první blok konference symbolicky uzavřela **Mgr. Bc. Magdalena Hamáčková** z Právnické fakulty UK s prezentací „*Právní závaznost veřejných prohlášení týkajících se ochrany životního prostředí*“. Autorka zdůraznila vzrůstající četnost komunikace environmentálních sdělení ze strany podnikatelů a analyzovala jejich skutečnou právní relevanci a následky. V rámci příspěvku klasifikovala základní typologii prohlášení a rozebrala diverzitu právních režimů i fakt, že zcela identická prohlášení mohou vést k naprosto odlišným soukromoprávním důsledkům dle použité právní platformy.

Na příspěvek reagoval O. Denys s dotazem na aplikaci zákona o ochraně spotřebitele na zelená veřejná prohlášení v případech, kdy korporace působí převážně na B2B trzích. M. Hamáčková vysvětlila, že pokud jsou klamavá nebo zavádějící prohlášení volně dostupná spotřebitelům a spotřebitelé u společnosti, byť jen okrajově, mohou provést nákup, pak se i na toto primárně B2B zaměřené jednání vztahuje zákon o ochraně spotřebitele.

II. BLOK – TECHNOLOGIE, PLATFORMY A DODAVATELSKÉ ŘETĚZCE

Druhý blok konference se nesl v duchu prolínání moderních technologií, dodavatelských řetězců a práva. Moderování tohoto bloku se ujal **JUDr. Robert Pelikán, Ph.D.**

První příspěvek bloku s názvem „*Příslušnost v přeshraničních hromadných žalobách: význam rozsudku SDEU C-34/24 Apple App Store*“ přednesl **Mgr. David Línek** z Právnické fakulty UK. Ve svém příspěvku se zaměřil na procesní nástroje kolektivní ochrany práv, které mohou efektivně přispět k překonávání racionální apatie spotřebitelů a k účinnějšímu soukromoprávnímu vymáhání pravidel, včetně oblastí udržitelnosti a hospodářské soutěže. Na pozadí nedávného rozsudku Soudního dvora EU ve věci Apple App Store analyzoval aplikaci článku 7 odst. 2 nařízení Brusel I bis. V tomto sporu, v němž mělo dojít ke zneužití dominantního postavení Applu vůči nizozemským uživatelům prostřednictvím poplatků, SDEU řešil místní příslušnost podle „*místa, kde se škoda projevila*“. D. Línek vyzdvihl, že ačkoliv nebylo reálně možné identifikovat bydliště každého jednotlivého poškozeného, SDEU uznal, že se škoda jasně projevila na území celého Nizozemska. Soud tak *de facto* povolil žalobcům (zastupovaným nadací) výběr místně příslušného soudu v rámci daného státu, což D. Línek zhodnotil jako velmi příznivý a efektivní krok, který brání další fragmentaci judikatury a usnadňuje hromadné vymáhání.

Následovala **JUDr. Monika Příkazská, Ph.D.**, z Právnické fakulty Masarykovy univerzity s tématem „*Etická osvěta: postavení medicínských influencerů*“. M. Příkazská

se věnovala ožehavé a vysoce aktuální otázce soukromoprávní odpovědnosti osob, které na sociálních sítích šíří zdravotní a medicínské rady. Reflektovala nedávno vydaný Etický kodex České lékařské komory pro medicínské influencery a upozornila na to, že tento kodex přirozeně nedopadá na nezdravotnické pracovníky (např. léčitele či propagátory alternativní medicíny). Podrobně se proto zabývala tím, jak na tyto subjekty aplikovat normy zakazující nekalé obchodní praktiky, nekalou soutěž, a zejména rozebírala úpravu odpovědnosti za škodu způsobenou informací nebo radou podle § 2950 občanského zákoníku.

V navazující diskusi se J. Guričová dotazovala, jak právně postihnout influencery, kteří se sice výslovně zřikají statutu odborníka, avšak přesto propagují potenciálně nebezpečné postupy. M. Příkazská uvedla, že pouhé upozornění, že dotyčný není lékař, nemusí stačit k vyvinění se z odpovědnosti, pokud je celý vliv a profil influencera fakticky postaven na prezentaci zvláštních znalostí; v úvahu by tak připadala i odpovědnost dle § 2910 občanského zákoníku. D. Línek vyjádřil určitou skepsi ohledně prokazování příčinné souvislosti u obecné náhrady škody. R. Pelikán poté vznesl dotaz k aplikaci první věty § 2950 a závěru, že sociální sítě vytváří požadovaný užší vztah mezi škůdcem a poškozeným. Otázkou je, zda takový užší vztah nemůže vznikat i jiným způsobem, např. mezi autorem odborné knihy a jejím čtenářem. M. Příkazská k tomu uvedla, že vztah influencera a jeho cíleně budované komunity sledujících může být vnímán jako mnohem užší vazba než například vztah mezi autorem knihy a jeho anonymním čtenářem.

S dalším příspěvkem vystoupila **Mgr. Jana Guričová** z Právnické fakulty UK. Ve své prezentaci „*AI a požadavek informovaného rozhodování člena voleného orgánu*“ analyzovala povinnost jednat s péčí řádného hospodáře (§ 159 OZ a § 51 ZOK) v situaci, kdy se členové statutárních orgánů korporací začínají spoléhat na výstupy umělé inteligence. J. Guričová porovnávala tradiční lidské rozhodování s fungováním AI, přičemž navazovala na tzv. *black box problem* – skutečnost, že u pokročilých modelů AI často nelze logiku výstupu zpětně plně přezkoumat ani srozumitelně vysvětlit. Zdůraznila, že při delegaci podkladových procesů na AI musí orgány postupovat obezřetně při výběru certifikovaného nástroje, při precizním definování zadání a kvality dat a při zajištění kontroly výsledků.

L. Josková v diskusi vznesla úvahu, zda by AI díky svému obrovskému množství dat nemohla časem vytvořit i vlastní alternativu k lidské „kvalifikované intuici“. J. Guričová oponovala praktickým příkladem z personalistiky, kde lidský manažer dokáže na rozdíl od stroje zohlednit těžko kvantifikovatelnou hodnotu zaměstnance, jako je jím vytvářená dobrá atmosféra na pracovišti. R. Pelikán se následně dotázal, zda by z hlediska péče řádného hospodáře obstálo využití AI s chybovostí 3 % namísto lidského pracovníka s chybovostí 5 %, i kdyby systém nebyl plně transparentní. J. Guričová potvrdila, že to je reálný trend, avšak manažer musí dodržet implementační standardy. O. Denys vznesl úvahu, zda by naopak případné *nevyužití* AI nemohlo být brzy považováno za porušení péče řádného hospodáře. J. Guričová s tímto plně souhlasila a uvedla, že u složitých analytických úkolů, jako je rychlá analýza tisíců podkladových úvěrů v kupovaném portfoliu, se pro minimalizaci chyb využití dostupných nástrojů AI stane očekávaným a nezbytným standardem.

Pohled z praxe vnesl do konference **Jan Zvěřina** ze společnosti Greenometer, s. r. o., s tématem „*Požadavky velkých podniků na malé dodavatele po Omnibusu: teorie versus praxe*“. Věnoval se závažnému paradoxu spojenému s evropskou směrnicí CSRD a balíčkem Omnibus I. Ačkoliv Omnibus I legislativně výrazně zúžil okruh povinných subjektů reportingu s cílem ochránit malé a střední podniky (SME) před administrativní zátěží, faktická tržní poptávka bank či velkých odběratelů po těchto ESG datech trvá neztenčenou měrou, neboť tyto údaje potřebují pro plnění svých povinností plynoucích z jiné legislativy. Tyto velké podniky tak své regulační povinnosti systematicky přesouvají na své menší dodavatele prostřednictvím soukromoprávních smluv a doložek. Výsledkem je, že menší podnikatelé čelí většímu množství různých složitých dotazníků namísto toho, aby tvořili jednu standardizovanou zprávu. Pokud odmítnou data poskytnout s odkazem na právní úpravu, riskují ztrátu zakázky, čímž se zákonná ochrana SME stává naprosto iluzorní.

V následné debatě se L. Josková ptala, proč velcí odběratelé vyžadují po malých dodavatelích i detailnější data, než bylo dříve běžné. Zvěřina vysvětlil, že když menší dodavatel nemá zpracovaný standardizovaný ucelený report, velký odběratel musí složitě dolovat desítky dílčích syrových dat, aby si sám mohl dopočítat požadované celkové hodnoty pro svůj reporting. J. Jendreas se následně zajímal, jaká je situace u našich západních sousedů a jak tam funguje ochrana malých podniků. Zvěřina poukázal na to, že v západní Evropě se trh častěji opírá o zavedené soukromé ratingové certifikace jako EcoVadis či CDP, které situaci zpřehledňují. V ČR se však bohužel momentálně vytváří neefektivní prostředí, kde každý velký odběratel obesílá dodavatele svými vlastními dotazníky nekompatibilními s dotazníky ostatních odběratelů.

Závěrečný příspěvek druhého bloku přednesla v anglickém jazyce **Elisa Arietti** z Právnické fakulty UK pod názvem „*Incorporation of ESG Codes of Conduct in Commercial Contracts*“. Příspěvek detailně analyzoval soukromoprávní důsledky stále častějšího včleňování tzv. ESG etických kodexů (ESG Codes) přímo do obchodních smluv napříč mezinárodními dodavatelskými řetězci. Arietti upozornila na četné problémy plynoucí z mezinárodního práva soukromého – především na složitost pouhé kvalifikace porušení takového kodexu. Řeší se, zda se má porušení posuzovat dle nařízení Řím I jako smluvní závazek, nebo zda už spadá pod nařízení Řím II jako závazek mimosmluvní (deliktní). Dále názorně demonstrovala obrovská úskalí při interpretaci těchto kodexů. Na příkladu prodeje oděvů vyrobených v Itálii ze surovin z třetích zemí ukázala, jak složitá může být aplikace jednotlivých ustanovení kodexů, když na každé úrovni dodavatelského řetězce je často nutné aplikovat jiný právní řád, a ne vždy existuje ochrana jednotného mezinárodního práva soukromého, zejména mimo Evropskou unii.

V diskusi se nejprve T. Kravchenko dotazovala, zda se těmto výkladovým problémům nedá předcházet prostým zakotvením doložky o volbě práva. E. Arietti potvrdila, že strany si mohou právo zvolit (typicky dle dominantního postavení kupujícího), avšak pokud se na hlavní smlouvu aplikuje jedno právo a na připojený ESG kodex právo jiné, může to vnést do vztahu velký zmatek. Diskusi obohatil J. Zvěřina praktickým dotazem na přeshraniční vymahatelnost: jak postupovat v situaci, kdy vietnamský dodavatel vykazuje evropskému dovozci pro účely uhlíkového mýta (CBAM) zjevně zfalšovaná

emisní data od svých čínských partnerů. E. Arietti připustila, že mimosoudní vymáhání mimo EU je extrémně složité a jediným současným řešením je precizní kaskádové propisování mandatorních ESG povinností do subdodavatelských smluv. D. Líněk k tomu vzápětí připojil cennou praktickou radu pro asijský trh – vždy trvat na sjednání rozhodčí doložky, jelikož výkon arbitrážních nálezu je díky Newyorské úmluvě v těchto zemích nepoměrně reálnější a snazší než výkon tradičních soudních rozhodnutí.

III. BLOK – UDRŽITELNOST A PENÍZE

Třetí blok konference, který moderoval **doc. JUDr. Bohumil Havel, Ph.D.**, plynule propojil otázky sociální i ekonomické udržitelnosti s právem insolvenčním, věcným, úvěrovým i právem veřejných zakázek.

První vystoupil **JUDr. Vojtěch Hau** z Právnické fakulty UK s příspěvkem „*Hodnota sociální udržitelnosti v insolvenční judikatuře*“. Ve svém příspěvku zmapoval vývoj institutu oddlužení od roku 2008 s důrazem na novely z let 2014, 2019 a 2024, které oddlužení postupně zpřístupňují širšímu okruhu dlužníků a zkracují jeho dobu. Konstatoval, že tyto změny silně reflektují rostoucí celospolečenský důraz na sociální udržitelnost a poskytování takzvané druhé šance osobám v dluhové pasti. V. Hau se detailně zaměřil na to, jak často a jakým způsobem se hodnotová argumentace odkazující na sociální udržitelnost promítá do insolvenční judikatury Ústavního soudu, přičemž se podrobně soustředil na otázku, zda lze u oddlužení nalézt ústavněprávní rozměr, tedy zda a případně pod které základní právo či svobodu lze právo na oddlužení podřadit.

V diskusi L. Josková vznesla úvahu, zda by ústavněprávní ochrana práva na oddlužení nemohla být přímo dovozena z ochrany lidské důstojnosti. Na to V. Hau reagoval rezervovaně s tím, že v extrémních případech naprosto neřešitelné dluhové pasti by lidská důstojnost mohla být objektivně zasažena. Následně se B. Havel dotázal, jak by se v rámci ústavního testu proporcionality řešil střet tohoto dlužníkovy zájmu se silným ústavně garantovaným vlastnickým právem věřitele. Podle V. Haua by se tento test pravděpodobně zastavil již v prvním kroku, neboť je velmi složité tvrdit, že jsou tyto dvě hodnoty postaveny na zcela stejné úrovni.

Následovala **Mgr. Adriana Daňková** z Právnické fakulty UK s tématem „*Systém včasného varování v preventivní restrukturalizaci*“. Věnovala se nástrojům, které mají podnikatelům podle směrnice o restrukturalizaci a insolvenční pomoci s včasnou detekcí finančních potíží, čímž se radikálně zvyšuje šance na včasné vyhnutí se úpadku. Detailně představila v ČR spuštěnou bezplatnou a diskrétní webovou aplikaci „Finanční zdraví“, jež zpracovává tzv. tvrdá kritéria z účetních závěrek a dalších účetních dokumentů a jako výstup produkuje jasné indikátory pravděpodobnosti finanční tísně. Zdůraznila, že obrovský význam má tento detekční systém zejména u malých a středních podniků (SME).

V následné debatě se K. Eichlerová dotázala, zda lze očekávat, že smluvní strany budou vyžadovat, aby výsledky poskytnuté touto aplikací byly poskytnuty i druhé smluvní straně. A. Daňková připustila smluvní volnost obou stran, avšak připomněla primárně interní povahu a účel tohoto nástroje. B. Havel doplnil genezi aplikace – na jejím vývoji kooperovala akademická sféra se soukromým sektorem a jde o vysoce funkční model plně srovnatelný s nástroji velkých bank; využití ve smluvní praxi podle něj nic nebrání.

L. Josková pak položila klíčovou otázku, zda by neznalost takového dostupného nástroje členy volených orgánů malých obchodních společností, které nemají nastavený žádný systém vnitřního reportingu, mohla být soudem hodnocena jako porušení péče řádného hospodáře. A. Daňková takový výklad připustila s tím, že se jedná o snadno veřejně dostupný informační zdroj.

S inovativní věcněprávní konstrukcí vystoupil **Mgr. PhDr. Matěj Czinege** z Právnické fakulty UK v příspěvku „*Čekatelství jako nástroj udržitelnosti věcných práv*“. M. Czinege argumentoval, že pro dosažení cílů mezigenerační solidarity a udržitelnosti nemusí soukromé právo nutně redefinovat vlastnictví jako takové nebo se uchýlovat výhradně k regulaci veřejnoprávní. Zmínil kontinentální zásadu zachování podstaty věci (*salva rerum substantia*), historicky úzce spjatou s požívacím právem. Vzhledem k tomu, že tento princip nyní funguje pouze jako akcesorické omezení jiného práva, navrhl autor *de lege ferenda* vytvoření nového zcela samostatného věcného práva na zachování ekonomicko-funkční podstaty věci ve prospěch oprávněného „čekatele“. Toto absolutní právo by holému vlastníku ponechalo právo věc standardně užívat či brát plody, zakazovalo by mu však svévolně její podstatu zničit.

Koncepce vyvolala živou diskusi. L. Josková a J. Jendreyas teoreticky zpochybnili praktické hranice zničení věci a aplikaci na její trvalost v čase. M. Czinege k tomu vysvětlil, že například německý přístup je mnohem flexibilnější a klade důraz především na zachování ekonomické či hospodářské hodnoty věci i při změně jejího použití či účelu, což je v kontrastu s dosavadní českou nutností zachovat věc fyzicky zcela nezměněnou. K. Eichlerová navázala připomínkou, že naprostá většina věcí až na pozemky přirozeně časem podléhá zkáze. M. Czinege uznal výkladové obtíže při aplikaci na spotřebitelné věci, ale opět vyzdvihl, že v takových případech dává smysl uložit povinnost vrátit nebo zachovat identickou hodnotu. B. Havel na závěr upozornil na absenci potřebné „proximity“ a vnitřního vztahu mezi stranami, kterou známe z dědického práva. M. Czinege kontroval odkazem na obecné německé čekatelské právo, jež slouží k ochraně budoucího vlastníka před nechtěným zničením věci stávajícím držitelem.

Předposledním tématem bloku byl „*Aktuální vývoj v rozhodovací praxi ÚOHS ve vztahu k hodnoticí metodě Best Value Approach*“, který přednesla **JUDr. Aneta Hourová** z Právnické fakulty UK. Příspěvek se soustředil na využívání inovativní metody „*Best Value Approach*“ (BVA) ve veřejných zakázkách, jež klade důraz na reálnou kvalitu, udržitelnost a efektivitu nad pouhou nejnižší cenou. Zvláštní pozornost A. Hourová věnovala odlišnostem BVA v otevřeném řízení a ve flexibilnějším zjednodušeném podlimitním režimu. Představila aktuální posun v rozhodovací praxi ÚOHS, který sice metodu BVA silně podporuje a nenutí zadavatele ve zjednodušeném režimu k tvorbě formální zprávy o hodnocení nabídek, ale absence těchto transparentních informací nutí neúspěšně uchazeče podávat formální námítky jen za účelem zjištění důvodů vlastního neúspěchu, což může přispívat k zátěži na straně zadavatele. Současně uvedla, že na straně uchazeče může existovat určité legitimní očekávání zprávy o hodnocení nabídek, a proto je vhodné její vyhotovení, i pokud jej zákon neukládá.

B. Havel se v diskusi dotázal na jádro tohoto procesního problému – z jakého důvodu by měli mít uchazeči legitimní očekávání získat zprávu o hodnocení, když na ni ze zákona ve zjednodušeném režimu vůbec není nárok. A. Hourová vysvětlila, že

z hlediska klíčových základních zásad veřejného zadávání a transparentnosti by zadavatel měl vždy jasně odůvodnit svůj výběr. Zejména u složitých kvalitativních hodnocení metodou BVA by uchazeči měli chápat, proč neuspěli, a nebyli nuceni bránit se zcela „naslepo“.

Třetí blok zakončila **Klára Fraňková** z Právnické fakulty UK s příspěvkem „*Předčasné splacení spotřebitelského úvěru jako regulační zásah do podnikatelského modelu poskytovatele*“. Věnovala se ostře sledované otázce výpočtu kompenzace věřitele při předčasném splacení hypotéky podle § 117 zákona o spotřebitelském úvěru. Na praktickém příkladu popsala mechanismus tzv. spotřebitelského paradoxu: z důvodu fixního zákonného stropu kompenzace (max. 1 % z předčasně splacené jistiny) banky často nedokážou pokrýt svou reálnou finanční ztrátu plynoucí z klesajících tržních reinvestičních sazeb. Tuto systémovou podkompenzaci proto věřitelé promítají do plošného zdražení nově poskytovaných úvěrů, na což v konečném důsledku doplácí zejména ti spotřebitelé, kteří práva na předčasné splacení nikdy nevyužijí (typicky méně bonitní klienti). Jako řešení *de lege ferenda* autorka navrhla uvést v život dvoustupňový model sazebně citlivého stropu.

Téma vyvolalo velmi živou diskusi napříč publikem. E. Holcová se dotazovala na analýzu paušální zákonné výjimky [§ 117 odst. 3 písm. h) ZSÚ] pro bezplatné splacení 25 % jistiny ročně. K. Fraňková uvedla, že tato plošná výjimka postrádá hlubší ekonomické opodstatnění a jen nadále prohlubuje asymetrické zaměření normy na ochranu spotřebitele na úkor rovnováhy. K. Eichlerová navrhla úvahu, zda tento paradox není vlastně logickou daní a vědomým rozhodnutím zákonodárce za vytvoření mnohem předvídatelnějšího a srozumitelnějšího právního prostředí pro spotřebitele oproti předešlé nepřehledné éře. Autorka však oponovala, že pokud je ochrana menšiny vykoupena tím, že na ni plošně doplácí drtivá většina klientů banky, jedná se zkrátka o legislativní selhání. D. Líněk posléze vnesl do debaty silný soutěžněprávní pohled – argumentoval, že pro soutěž na trhu a konkurenční boj o zákazníky není pro spotřebitele vůbec na škodu, když mohou takto flexibilně a levně migrovat za lepšími sazbami ke konkurenci, s čímž K. Fraňková v obecné rovině souhlasila. J. Jendreyas doplnil poznatek, že možnost snadného úniku z hypotéky naopak může spotřebitele uklidňovat v dobách, kdy je trh svázán extrémně vysokými sazbami, a motivuje je se vůbec k takto drahému úvěru dlouhodobě zavázat.

IV. BLOK – UDRŽITELNOST NAPŘÍČ PRÁVEM

Závěrečný čtvrtý blok konference nesl název „*Udržitelnost napříč právem*“ a jeho moderace se zhostila **doc. JUDr. Lucie Josková, Ph.D., LL.M.** V rámci tohoto panelu byly představeny průřezové otázky udržitelnosti, které zasahují do specifických odvětví, jakými jsou kybernetická bezpečnost, energetika a koncernové právo.

Jako první vystoupil **JUDr. Jan Jendreyas** z Právnické fakulty UK s příspěvkem „*Povinnost prověřovat dodavatelský řetězec podle zákona o kybernetické bezpečnosti jako příprava na obecnou povinnost náležitě péče v dodavatelských řetězcích*“. J. Jendreyas upozornil na stále častější legislativní tlak nutící podnikatele k aktivní práci s jejich dodavatelským řetězcem, přičemž stěžejní roli zde v budoucnu sehraje evropská

směrnice o náležitě péči podniků v oblasti udržitelnosti (CSDDD). Z hlediska budoucí implementace této směrnice J. Jendreas hledal funkční paralely v již existující české úpravě – konkrétně v mechanismu prověřování bezpečnosti dodavatelského řetězce podle nedávno přijatého zákona o kybernetické bezpečnosti (ZoKB). V rámci komparace obou předpisů J. Jendreas zhodnotil, že ačkoliv se okruhy povinných osob částečně překrývají a obě úpravy vycházejí ze zásady přiměřenosti vynaloženého úsilí, požadavky CSDDD překračují úpravu ZoKB svou komplexitou i rozsahem mapování celého dodavatelského řetězce. J. Jendreas uzavřel, že ačkoliv mechanismy ZoKB představují pro podnikatele určitou přípravu z hlediska zavedení potřebných interních procesů a systematické tvorby datové základny, hlubší analýza environmentálních a lidskoprávních rizik, kterou vyžaduje CSDDD, v kybernetické úpravě chybí a procesní postupy z kyberbezpečnosti společnosti na tuto novou povinnost plně nepřipraví.

V následné diskusi L. Josková otevřela otázku překryvu povinných osob dle úpravy kybernetické bezpečnosti a směrnice CSDDD. J. Jendreas uvedl, že ačkoliv bude povinných osob v ČR v absolutních číslech málo, procento překryvu bude zřejmě výraznější. Dále se diskuse stočila na problematiku přenášení povinností na malé a střední podniky (SME). J. Jendreas potvrdil, že velcí podnikatelé budou potřebná data po svých dodavatelích vyžadovat, čímž dojde k logickému dopadu i na tyto menší subjekty. Na dotaz L. Joskové, zda zákon o kybernetické bezpečnosti počítá s nějakou formou pomoci pro SME, odpověděl negativně, ačkoliv ve směrnici CSDDD se s určitou formou podpory počítá. V obou případech ale hrozí, že dodavatelé raději své služby povinným osobám neposkytnou, nebudou-li na nich ekonomicky závislí. K dotazu z publika ohledně vyčíslení nákladů na novou regulaci kybernetické bezpečnosti pak odkázal na důvodovou zprávu k zákonu, u níž však upozornil, že konkrétní údaje v ní nemusí být aktuální s ohledem na změny provedené v legislativním procesu.

Následovala **JUDr. Jana Osadská** z Právnické fakulty UK, která přednesla příspěvek na téma „*Udržitelnost v energetice*“. Ve svém příspěvku se odklonila od obvyklého environmentálního pilíře (E) v rámci ESG a zaměřila se primárně na sociální aspekt (S) energetické transformace. Detailně rozebrala problematiku tzv. energetické chudoby a s ní související ochranu „zranitelných zákazníků“. Vymezila zranitelného zákazníka a zranitelnou osobu; tu typicky jako člověka, jehož základní životní funkce jsou závislé na přístroji vyžadujícím nepřetržitou dodávku elektřiny. J. Osadská podrobně popsala zvláštní práva těchto osob, jakož i limity stávající úpravy.

Následnou debatu zahájila K. Eichlerová dotazem na adekvátnost české transpozice příslušné evropské legislativy a na to, za jakých podmínek by obchodník nemusel se zranitelným zákazníkem smlouvu uzavřít. J. Osadská zhodnotila dosavadní transpozici jako příliš restriktivní, což v praxi problematicky dopadá například na některé osoby. Doplnila, že smluvní povinnost tíží dodavatele poslední instance, nikoli každého obchodníka. D. Línek se následně zajímal o případné časové omezení u statutu zranitelné osoby. J. Osadská upřesnila, že zákazník musí svou zranitelnost dokládat každé dva roky, z čehož vyplývá funkční časový nástroj i v případě, že by samotná definice zranitelnosti byla širší.

Na energetické téma plynule navázala **Mgr. et Mgr. Lucie Patková** z Právnické fakulty UK s prezentací „*Smluvní pokuta jako zneužívající ujednání v energetice*“.

Cílem jejího příspěvku bylo zanalyzovat vzájemný vztah mezi § 11cc energetického zákona, který pro určité případy zakazuje sjednání smluvní pokuty a pro určité případy ji omezuje na 40 % součinu ceny elektřiny nebo plynu a průměrné spotřeby za každý den porušení utvrzené povinnosti, a úpravou zneužívajících ujednání podle obecné úpravy spotřebitelského práva v občanském zákoníku (§ 1813 a násl. OZ). L. Patková se opřela o recentní judikaturu Nejvyššího soudu (zejména rozsudek sp. zn. 31 Cdo 2273/2022), podle které soudy mají zkoumat podle § 2051 obč. zák. nepřiměřenost konkrétního uplatňovaného nároku, přičemž lze zohlednit i pozdější změny okolností či lhostejnost věřitele. Do tohoto kontextu začlenila i aktuální posouzení Soudního dvora EU (C-749/23 *innogy Energie*), který řeší, zda smluvní pokuta za předčasné ukončení smlouvy vytváří významnou nerovnováhu v neprospěch spotřebitele. V závěru nastolila koncepční otázku odlišného vymezení okruhu chráněných osob v energetickém zákoně oproti směrnici 2019/944, o vnitřním trhu s elektřinou.

V diskusi po třetím příspěvku vznesla J. Osadská úvahu o situaci, kdy zákazník se smlouvou na dobu určitou čelí pokutě ve výši limitních 40 % z ceny za zbylé období. Dotazovala se, zda s ohledem na povinnost dodržet index zajištění obchodníka ve výši 70 % nepředstavuje toto pravidlo nepřiměřený zásah do svobody podnikání. L. Patková tomuto názoru oponovala s tím, že takové nastavení považuje za adekvátní, neboť primárním cílem této úpravy je chránit slabší stranu, tedy spotřebitele.

Celý odborný program konference uzavřel **Ostap Denys** z Právnické fakulty UK s příspěvkem „*Limity výkonu funkce člena orgánu dceřiné společnosti zaměstnancem mateřské společnosti*“. Reflektoval běžnou organizační praxi velkých korporátních uskupení v ČR (např. holdingy jako CSG, ČEZ, Agrofert či PPF), jež do orgánů svých dceřiných společností dosazují své kmenové zaměstnance (tzv. expaty) s cílem usnadnit informační toky a bezpečně naplňovat celoskupinovou strategii. O. Denys podrobně analyzoval, zda může být tento výkon funkce vůbec právně koncipován jako součást závislé práce (pracovního poměru) k mateřské společnosti. S odkazem na rozhodovací praxi (např. rozsudek sp. zn. 27 Cdo 3499/2023) argumentoval silně proti tomuto přístupu – odpovědnost za náležitý výkon funkce a péče řádného hospodáře má totiž nepřetržitou povahu a nelze ji zastřít či omezit ustanoveními zákoníku práce. Dále se věnoval ožehavé otázce závaznosti pokynů mateřské společnosti. Upozornil, že ačkoliv zaměstnanecký poměr vyvolává silnou faktickou loajalitu, nejedná se o platný právní titul k prolomení péče řádného hospodáře. Závaznost podobných pokynů do obchodního vedení dceřiné společnosti je přípustná výlučně v mezích koncernového práva (při naplnění požadavků, jako je existence a uveřejnění koncernu, vyrovnání újmý či test úpadku).

Závěrečnou diskusi celého bloku i konference otevřel J. Jendreyas s teoretickou úvahou, jak by se celá situace řešila v případě, že by členem orgánu dceřiné společnosti byla přímo sama mateřská společnost. O. Denys konstatoval, že i v tomto případě by se výkon zastupujícího zaměstnance musel plně podrobit kogentním korporátním pravidlům. L. Josková následně vznesla otázku na absenci uplatnění bezpečného přístavu v situacích, kdy neexistuje koncern, a přesto musí být vykonán pokyn. Podle O. Denyse spočívá hlavní úskalí v tom, že zastupující zaměstnanec takový pokyn s největší pravděpodobností splní i tehdy, pokud nebude v zájmu samotné společnosti, a to zkrátka

proto, že je ve vztahu k mateřské společnosti v zaměstnaneckém poměru. Celou debatu pak uzavřela širší výměna názorů s K. Eichlerovou a D. Línkem ohledně provázanosti obou vztahů, během níž O. Denys upozornil na trvalé napětí plynoucí z tohoto dvojího postavení: ačkoliv se člen orgánu musí řídit primárně kogentními normami korporálního práva, paralelně existující pracovněprávní vztah vytváří silný tlak.

Po vyčerpání odborného programu a posledního bloku přednesla závěrečné slovo doc. JUDr. Kateřina Eichlerová, Ph.D., která konferenci *Pražské dny obchodního práva 2026* oficiálně ukončila.

Mgr. PhDr. Matěj Czinege
Právnická fakulta Univerzity Karlovy
Matej.Czinege@prf.cuni.cz
ORCID: 0000-0001-8213-0527

JUDr. Jan Jendřejas
Právnická fakulta Univerzity Karlovy
jendrejasjan@gmail.com
ORCID: 0009-0008-7672-3375

DOI: 10.14712/23366478.2026.113